
SULEJMAN UGLJANİN: SANCAK, BALKANLARIN MERKEZİ OLAN BİR BÖLGE

29.11.2019

Demirören Haber Ajansı (28 Kasım 2019)

Sırbistanın Sancak bölgesinde Boşnakları temsil eden SDA Sancak Genel Başkanı Sulejman Ugljanin türkiye Bosna Sancak Derneğinde düzenlenen Sancak Bölgesinin Bugünü ve Geleceği konferansına katıldı. Ugljanin, Yugoslavya bölündükten sonra Sırbistan ve Karadağ ülkelerinin de ayrılmasıyla, ikiye bölünen Sancak bölgesinin ve kültürünün Balkanlardaki önemini vurguladı.

Sancak bölgesinin Balkanların merkezinde olduğunu vurgulayan Ugljanin, Sancak, Haziran 1878de Berlin Kongresinde uluslararası kaydı olan tarihi bir bölgedir. Sancak, Bosna Hersekin bir parçasıydı. Sancak, Bosna Hersekte ayrıldığında, Bosna Hersekin ve Sancakın uluslararası sınırları tanındı. Sancakın bir tarafında yer Sırbistan Krallığı ile diğer tarafında yer alan Karadağ Krallığı da uluslararası tanınmış oldu. Aynı zamanda Kosovanın güney tarafı da tanındı. Bu şekilde ele aldığımızda Sancak; Bosna Hersek, Sırbistan, Arnavutluk ve Kosova ile çevrili olan merkezi bir bölge dedi.

SANCAK BÖLGESİNDE SON DURUM

Sancak bölgesindeki genel durumla ilgili olarak, Sancak bölgesindeki sorunun ne zamandan beri devam ettiğini sorgulamalıyız. Bölgedeki sorunları 1991de, Laheydeki Eski Yugoslavya Uluslararası Konferansında çözmeye başladık. Sonra Londra ve Cenevrede konferanslar devam etti ve 5 yıl sürdü. Biz Boşnaklar olarak 6 ülkenin içinde yer alan büyük bir topluluktuk. Tito Yugoslavyası bölündüğünde, büyük Sırp politikacıları ortaya çıktı ve Büyük Sırbistanı kurdular ve Slovenyayı, Hırvatistni, Bosna Herseki, Makedonyayı da dahil etmeye çalıştılar. Ancak bilindiği üzere, bu ülkeler Slobodan Miloşeviçin bu büyük politikasını reddettiler dedi.

Ugljanin sözlerine şöyle devam etti:

21 Kasım 1995te Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler toplanıp görüşmeler yaptı. Ancak ne Yugoslavya krizi ne de Bosna Hersekteki kriz çözülmemişti. Bosna Hersek, egemenliğin yıkılmasına sebep olan Dayton Anlaşmasının anayasasıydı. Birbiriyle savaş halinde olup, şimdiye kadar savaşan 3 ayrı egemenliğin olduğu bir bütünü oluşturuyordu. Dayton Anlaşması, uluslararası topluluğun müdahalesi olmadan uygulanması zor olan bir anlaşmadır. Bu çerçevede, Bosna Hersek konusu, Boşnak konusu, Sancak konusu çözülmüş değil.

BOŞNAKÇA DERSİNİ TÜM OKULLARDA MÜFREDATA KOYDUK

Sancak bölgesi kadar, Boşnakçanın da önemli bir rolü olduğunu belirten Ugljanin, Sancak, aparatı olan bir sepet gibiydi. İnsanlar, Siz Sancakta yaşıyorsunuz ama nasıl oluyor da Boşnakça konuşmak istiyorsunuz? diye soruyor. Bosna Hersekin bin yıl devlet olduğu bütün topraklarda, Boşnakça konuşuldu. Biz, bugün Sancak bölgesindeki bütün okullarda Boşnakça dersini müfredata koyduk şeklinde konuştu.

ÖNEMLİ BİR GÖREV TALEP ETTİK

Sancak bölgesinde ekonomi, politika ve eğitim konularında önemli çalışmalar yaparak bütünlüğü ve eşitliği sağlamak istediklerini dile getiren Ugljanin, Sancaktaki Boşnaklar, temel haklarını Sırbistanda kullanamıyor. Karadağdaki Boşnakların durumu daha iyi, çünkü Karadağ NATOya üye oldu. Ancak Sancak sorunu, ne Sırbistan ile ne de Karadağ ile çözülmüş değil. Biz parti olarak hükümetten, yasal çerçevede, Karadağ ve Sırbistan arasındaki bölgesel anlaşmazlığı ortadan kaldıracığımız ve Avrupa Birliğine üye olmaya hak kazanmaları adına çalışmalar yapabileceğimiz önemli bir görev talep ettik. Ancak, bir idare ve bölgesel birlik oluşturmamız lazım. Bu çalışma, tarafları ekonomik ve politik olarak da ortak bir paydada buluşturacaktır. Boşnaklar ve Karadağlılar kendi içlerinde ve çevre ülkelerde de eşit ise, bir daha soykırımı yaşamayacaklardır. Savaşan insanlar, herkesin bir arada yaşadığı bir Sancak bölgesi oluşturmak istiyor. Bu bizim, uluslararası statüdeki projemiz ifadelerini kullandı.

SANCAKIN BOSNA HERSEKE BAĞLANMASI

Sancak bölgesinin Bosna Herseke bağlanması konusunu şöyle değerlendirdi:

Öncelikle yapılması gereken, Laheydeki konferansın yeniden organize edilmesi ve Yugoslavya krizinin çözülmesi için çalışmalara devam edilmesi. Badenter Komisyonunun kararları da kabul edilmeli. Badenter Komisyon, oy birliği ile Jajceyi kabul etmemiz ve kalan bölgelerde yaşayan Boşnaklara özel durum insiyatifi kullanılması gerektiği söyledi. Biz de bunun için ısrar ediyoruz. Sancakın kendi sınırları vardı bir ülkeydi. Bir gün Sırbistan duyarsızlaştığında hem Voyvodina hem Timočka Krallığı hem Uzicka hem de Sancak Sırbistandan federal birimleri oluşturacak. Bu durum Sırbistanın devlet hakları için iyi bir geleceğin habercisi olacak. Bizim misyonumuz bu ve bunu bütün Sancakta dile getirdik. Şu an amacımız genç Boşnaklara da bu düşüncüyü yaymaya çalışıyoruz.

KOSOVA-SIRBİSTAN SINIR SORUNU

Sırbistan ile Kosova arasındaki sınır sorunuyla ilgili de konuşan Ugljanin, Kosova, 114 ülkenin resmen tanıdığı bir ülke. Sırbistan, Kosova üzerinde söz sahibi olma hakkını kaybetti. Çünkü Sırbistan, Miloşeviçin rejimi ile Arnavutları tamamen ortadan kaldırmayı denedi. Ve Kosova-Sırbistan konusu açıldığında aslında şunu anlıyoruz, Sırlar, Bırakın onları yeniden ortadan kaldıralım diyor. Kosova sorunu, Uluslararası Mahkemede çözülmesi gereken bir konudur. Çünkü, Sırbistanda büyük bir Sırp milleyetçiliği hakim. Dolayısıyla hiçbir rejim, imzalaması gereken belgeyi

imzalamayacak. Uluslararası bir birlik oluşup, Sırbistanın Rusya ve Türkiye gibi ittifakları söz sahibi olduğunda bu sorun kolaylıkla çözülecektir. Böylece Balkanlarda uzun süreli bir barış hakim olacaktır diyerek sözlerine son verdi.

<https://www.dha.com.tr/istanbul/sulejman-ugljanin-sancak-balkanlarin-merkezi-olan-bir-bolge/haber-1739543>

Kaynak/Source: